

ПОРІВНЯННЯ ПІДХОДІВ РІЗНИХ КРАЇН ДО ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПІЛОТНИХ СИСТЕМ

*Бондаренко А., курсант
Хитровський Д., викладач
Донецький державний університет внутрішніх справ
м. Кропивницький*

Сьогодні безпілотні системи – зокрема БПЛА (безпілотні літальні апарати) – активно проникають у всі сфери людської діяльності: від сільського господарства й логістики до оборони та національної безпеки. Проте їх стрімкий розвиток ставить перед державами виклик: як забезпечити ефективне правове регулювання, що одночасносприятиме: інноваціям, забезпечуватиме безпеку і не порушуватиме права людини.

Дане дослідження спрямоване напорівняння підходів провідних країн до правового регулювання безпілотних систем, виявити ключові відмінності й спільні риси, а також оцінити на якому етапі перебуває Україна в цьому контексті.

В даному порівнянні будуть висвітлені приклади Сполучених Штатів Америки, як провідного концернута перспективи розвитку та стан справ в Україні.

Правове регулювання безпілотних систем у США є одним із найрозвинутіших у світі. Воно базується на:

FederalAviationAdministration (FAA) – головний регулятор який включає в себе такі аспекти: У межах Part 107 of Title 14 of the Code of Federal Regulations (CFR) визначено ключові правила для комерційного використання дронів.FAA видає Remote Pilot Certificate для операторів безпілотних систем.Регулювання також охоплює польоти за межами прямої видимості (BVLOS), нічні польоти, польоти над людьми, тощо. Також регламентує чітку спеціалізацію і дозволи зокрема:

Для комерційного використання потрібен дозвіл і складання онлайн-іспиту.

Для нічних польотів або польотів над людьми – спеціальні умови та додаткове навчання.

Крім цього створено поділ повітряного простору на категорії, де польоти дронів:

Заборонені – аеропорти, урядові будівлі, Пентагон, Білий Дім.

Обмежені – вимагають дозволу через систему LAANC (Low Altitude Authorization and Notification Capability).

Дозволені – віддалені або некритичні ділянки. Система LAANC дозволяє швидко отримати дозвіл на політ через спеціальні мобільні додатки (наприклад, AirMap).

Щодо прав людини у США є певна специфіка що проявляється у нормативному регламентуванні. По-перше викликає занепокоєння щодо вторгнення в приватне життя, тому є конкретні напрями:

В окремих Штатах, таких як: Каліфорнія, Нью-Йорк, Техас, мають свої окремі закони про використання дронів над приватною власністю. Деякі штати забороняють використання дронів для стеження або відеозйомки без дозволу. Поліцейські дрони можуть використовуватись лише за ордером або у виняткових ситуаціях (наприклад, пошук зниклих осіб).[1]

В Україні дана галузь має свій історичний шлях, а використання безпілотників (БПЛА) стрімко зросло за останнє десятиліття, особливо:

- у військовій сфері (з початку російської агресії у 2014 р., а потім повномасштабного вторгнення у 2022 р.), Після початку гібридної війни з РФ зросла потреба в регулюванні дронів, особливо на Сході України: з'являються роз'яснення Державіаслужби, перші ініціативи реєстрації, активізується волонтерський рух з виробництва дронів для фронту, правові прогалини залишаються – чіткі правила польотів, реєстрація, відповідальність – відсутні. З початком повномасштабного вторгнення: дрони перетворюються на стратегічний ресурс, держава створює «Армію дронів», систему централізованої закупівлі, стандартизації та підготовки пілотів, формується запит на новий законодавчий каркас, який охоплює як цивільні, так і військові дрони.[2]

- у цивільному секторі – для агромоніторингу, геодезії, медіа, пошуку зниклих осіб, екстреної доставки.

Водночас, правове регулювання залишається фрагментарним, що зумовлено як швидкими технологічними змінами, так і впливом воєнного стану.[3]

У ХХІ сторіччі безпілотні системи стали не просто технологічною новинкою – вони трансформувалися у стратегічний ресурс для держав, бізнесу та суспільства. Від сільського господарства до оборони, від логістики до моніторингу надзвичайних ситуацій – дрони активно змінюють способи взаємодії з простором і даними. Відтак правове регулювання безпілотних систем – це вже не питання вузького технічного характеру, а частина глобального правового балансу між інноваціями, безпекою та правами людини. Україна стоїть на порозі створення сучасного нормативного середовища для використання безпілотних систем. Особливої ваги це питання набуває в умовах війни, де дрони перетворилися з цивільного інструменту на символ оборони і технологічної переваги.

Список літератури

1. FAA – <https://www.faa.gov/uas>
2. Офіційний сайт "Армії дронів" – <https://u24.gov.ua/drones>
3. Проект Концепції інтеграції БПЛА у повітряний простір України (2023) – avia.gov.ua